

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος διαστήματος ἱστορία τῆς Θεσσαλονίκης, δι' ἧς καὶ αἱ Βυζαντινὰ πράξεις νὰ διευκρινισθῶσιν ὡς πρὶν ἠδύνατο, φαίνεται ἀπολεσθεῖσα, πρὸς μεγίστην λύπην. Διότι τὰ κατὰ τὴν Εὐρώπην ἔργα τοῦ Φωκᾶ εἶναι λίαν ἐστερημένα ἱστορικοῦ φωτός. Παραλείψαντες δ' ἡμεῖς τὸν ἅγιον Δημήτριον, οὗτινος τὴν μετὰ τῆς Εὐταξίας συμβίωσιν παραβάλλουσιν οἱ σοφοὶ τῆ τοῦ Νομᾶ μετὰ τῆς Ἡγερίας συνουσία (18), διηγησόμεθα ἐφεξῆς τοὺς λοιποὺς κατὰ Θεσσαλονίκης Σλαυικοὺς πολέμους. (ἀκολουθεῖ).

• Παράγραμμα τῆς 2 σημ. Σ. 75· πρόσθετος Σλόσσερον ἐν Εἰκονομ. αὐτοκράτ. σ, σ. 34 κ. ἐπόμε.

N. A. ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ
ΛΟΓΙΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΤΟΥ ΙΗ' ΑΙΩΝΟΣ
ΠΕΡΙΕΛΘΟΥΣΑΙ ΕΣ ΧΕΙΡΑΣ
ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ

(Ἐπιπέμει ἀρ. 5, σελ. 74).

Ε'.

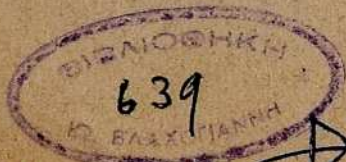
Ἀρσένιος Βασιλείω.

Τὴν ὑμετέραν ἐλλογιμότητα ἠδιστα κατασπάζομαι σὺν τῷ σωτηρίῳ ἀσπασμῷ.

Τὸ στενὸν τοῦ καιροῦ δὲν μὲ συγχωρεῖ νὰ περιτολογῶ, ἀλλὰ μόνον τὰ κατεπεύγοντα γράφω σοι· πρῶτον μὲν ὅτι τὰ γράμματα, ὅπου σᾶς ἔγραψα, δὲν τὰ ἐπέμψατε, δηλαδὴ τὸ πρὸς τὸν αὐθέντην, καὶ τὸν Ἰάκωβον Πάτριον Καπικιαχαγιά, καὶ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον τὸν ἐν Βλαχία διδάσκαλον (1), ἠγανάκτησα δὲ καὶ ἀγανακτῶ κατὰ πολλὰ διὰ τὴν βραδύτητα τῶν τοιούτων γραμμάτων, καὶ μὲ ὅλον τοῦτο ὅπου γνωρίζετε

(18) Ἀπαντᾷ καὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ὦρα Εὐνομία. Πίνδ. Ὀλυμ. 13, 6. (Diluc. T. I. Σ. 440) ὡς θεία προστάτις τῆς πολιτικῆς τῶν Κορινθίων Εὐταξίας μετὰ τῶν αὐτῆς ἀδελφῶν Δίκης καὶ Εἰρήνης αἰνουμένη. Ὁ ἅγιος ὁμως Δημήτριος οὐ μόνον τῶν σωμάτων καὶ τῶν ψυχῶν αὐτόπτης, ὡς ἄλλος Ἀπόλλων, ἰατρὸς καὶ μάντις ἦτο διὰ τοὺς Θεσσαλονικεῖς, ἀλλὰ γῆς τε καὶ θαλάσσης καὶ ἀνέμων καὶ ὑετῶν κύριος. (Εὐσταθ. πονημ. Σ. 180, 20—30· Σ. 181, 50—60 ἐπόμε.) τὰ τῶν ὥρων μυστήρια πρὸς τινὰ καὶ ἄλλα ἐν τούτῳ τῷ ἀγίῳ διεσώθησαν καὶ ἐξηκολούθησαν ἐκ τῆς ἀρχαίας θρησκείας.

(1) Περὶ ἀμφοτέρων τούτων βλέπε προηγουμένην ἐπιστολὴν [Σημ. 4. 8].

Handwritten signatures and stamps, including the name ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΗΧΑΣ and ΕΘΝ. ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ.

ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα, καὶ ἐμπροθύσατε παντοίῳ τρόπῳ δι' ἑτέρου τρόπου
νὰ ἔλθουν χωρὶς ἀναβολῆς συντομώτερα εἰς χεῖράς μου· ὅθεν, εἰ μὲν καὶ
δὲν τὰ ἐστείλατε, τί ἄλλο, παρὰ νὰ σᾶς παρακινήσω πάλιν νὰ πειμφθῶν
τὸ συντομώτερον; Ἐγὼ πρὸς τὸν Ἰάκωβον δὲν ἐπήγα παντάπασι μὴν
ἔχοντας τὸ γράμμα, ὡσάν ὁποῦ εἶναι ἀνάρμοστον χωρὶς γράμματός σου
νὰ κινήσω τοιοῦτον λόγον. Ὁ παπᾶ Ἡσαΐας καθὼς μὲ εἶπε, καὶ ἄλλοι (2),
εἶναι πρόθυμος ὁ Ἰάκωβος εἰς σύστασιν τοῦ πράγματος. Εἰς τὸ ρουφετί
τῶν γουναράδων, χάριτι Θεοῦ καὶ δι' εὐχῶν τῶν ἀοιδίμων ἡμῶν διδα-
σκάλων, ἔγεινεν οἰκονομία ἰκανή, δηλαδὴ νὰ πέμπωνται ἐκ μέρους τοῦ
ρουφετίου κατ' ἔτος γρόσια διακόσια πενήκοντα· πάσχω δέ, ἦν Θεὸς
διδῶ, νὰ συμπληρωθῶν τριακόσια, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας θέλουν γένη
καὶ γράμματα συγγελλιώδη Πατριαρχικά εἰς σύστασιν μανιμωτέραν τοῦ
πράγματος, καὶ πολυχρόνιον· ἐγὼ ὅμως τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ὁποῦ σᾶς
γράφω, τὴν παρὰ τοῦ ρουφετίου, δὲν τὴν ἐφανέρωσα εἰς οὐδένα, ἕως οὐ
νὰ γείνουν τὰ γράμματα, ὑποπτευόμενος τὸν φθόνον καὶ τὴν ἐπιβουλήν
τῶν ἐνταῦθα σπουδαίων. Πρόσεχε δὲ καὶ ἡ λογιότης σου νὰ μὴν τὴν φα-
νερώσης εἰς κἀνένα Πατριον, οὔτε λαϊκόν, οὔτε ἱερωμένον, οὔτε αὐτῶ τῶ
ἡγουμένῳ καὶ παπᾶ Ἡσαΐα μὴ εἴπῃς τί, οὔτε νῦν, οὔτε εἰς τὸ ἐξῆς, ἐ-
πειδὴ γνωρίζεις καὶ ἡ λογιότης σου, ὅτι δὲν συμβάλλει παντάπασι, διὰ
πολλὰ αἷτια, νὰ γνωρίζῃ ἡ ὑπόθεσις ταύτη εἰς τοὺς Πατρίους· καὶ
καὶ εἰς τοὺς μαθητάς, ἔστω ἀνεκφόρος ὁ λόγός, ἕως οὐ νὰ ἔλθουν τὰ ἄ-
σπρα εἰς Πατριον κατὰ τὸ ἐπίον ἔτος· εὐχῶν ὅμως δεῖται ἡ τελείωσις
τούτου τοῦ ἔργου, διὰ νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ὑπὸ τινος κακεντρεχοῦς. Τοῦ
παπᾶ Κύρ Ἡσαΐα τὸ στόμα εἶναι περιττολόγον, καὶ διὰ τοῦτο πρόσεχε
τῶ ἀνδρὶ. Ἡμεῖς πρέπει ὅ, τι βοήθεια γείνη εἰς τὸ Σχολεῖον νὰ κατορ-
θωθῇ ἰδίως ἐξ ἡμῶν τῶν τῆς Σχολῆς, καὶ οὐχὶ ἐκ τινος τῶν τῆς Μονῆς,
διὰ νὰ μὴν ἔχουν εἰς τὸ ἐξῆς λαβὴν, καιροῦ καλοῦντος, οἱ τῆς Μονῆς
πατέρες καὶ σφετερίσουν τὶ τῶν προσόδων τῆς Σχολῆς. Ἄν γείνη καὶ ἐκ
τοῦ αὐθεντοῦς κάμμία ἄλλη βοήθεια, εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλει ἐπωσοῦν
διαγωνίσει τὸ Σχολεῖον μετὰ πληθυσμοῦ μαθητῶν. Μὴν ἀμελήσης διὰ
τὰ γράμματα, διότι εἶναι χρεῖα νὰ ἐκχρτερῶ ἕως νὰ ἔλθουν, καὶ κατα-
τρίβεται καιρὸς καὶ ἔξοδα πολλά. Ὁ Κύρ Γερμανὸς ὁ Κύπριος (3) μὲ ἔ-
γραψε περὶ τινος ὑποθέσεως· παρακαλῶ ὅμως ἀποκριθῆτι ὡς ἐκ μέρους μου
τῆ αὐτοῦ λογιότητι, τόσον μόνον, ὅτι μάρτυς ὁ Κύριος ὅτι ἀπὸ ὅσα ὑ-
ποπτεύεται κατ' ἐμοῦ, οὔτε εἶδῃσιν ἔχω, οὔτε ὄλως κάμμιαν ἐνθύμησιν
τούτων, οὔτε βιβλίον ἔλαβα ἐκ τῶν αὐτοῦ· ἕνα Βουλγαρίαν ἔχω, καὶ ἐ-

(2) Ἐδεῖ εἰπεῖν «ὁ παπᾶ Ἡσαΐας καὶ ἄλλοι καθὼς μὲ εἶπον».

(3) Ὁ Κύπριος οὗτος Γερμανὸς πιθανῶς ἦν ὁ ὑπ' ἄλλων Κρητικῶς λεγόμενος, καὶ ἐπὶ πολυγλωττίᾳ φημιζόμενος [Σάθ. Αὐτ. σ. 603].

κεῖνον τὸν ἡγόρασα εἴκοσι χρόνους τώρα ἐνταῦθα διατρίβων, ἀπὸ τὸν πρὸ ὀλίγου ἐξορισθέντα Σεργῶν, ἀγκαλὰ ἐρχόμενος ἐγὼ σὺν θεῷ αὐτοῦ, θέλω πληροφορήσει τὸν Κύρ Γερμανὸν ἐντελέστερον, διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ τῶν ἀνωπάρκτων ὑπονοιῶν. Οὐχὶ ἕτερον, ὃ δὲ τριήμερος ἐκ νεκρῶν ἀναστάς Σωτήρ ἡμῶν Χριστὸς νὰ μᾶς ἀξιῶσῃ μετ' ὀλίγον νὰ ἀπολαύσωμεν ἀλλήλων εὐφραϊνόμενοι πνευματικώτερον. Τοὺς εἰδόμενος με μαθητὰς ἄσπασον ὡς παρ' ἐμοῦ δεόντως. Ἀνίσως καὶ εἶχα γραφέα ἰδίως ἔγραφα καὶ εἰς τὸν παπᾶ Κύρ Διονύσιον, καὶ Χατζῆ Ἀλέξανδρον, καθὼς ἀπαιτεῖ τὸ καθήκον μὴν ἔχοντας δέ, ἅς ἀρκεσθοῦν εἰς τοὺς ἀσπασμοὺς τοὺς ἐμμέσους, καὶ ὅταν ἀνταμωθῶμεν θέλομεν ὁμιλήσει πληρέστερον. Καὶ αὐθις ἐρῶσθαι καθ' ἑκάτερα.

Ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως αψμέ. Μαῖου ἡ.

Ὁ σὸς Ἀρσένιος.

Εἰς Πάτμον.

ς'.

Βασίλειος Ἀρσενίου.

[Ἐπιστολὴ τοῦ σοφωτάτου Βασιλείου, τοῦ ἐν Πάτμῳ σχολαρχοῦντος, τοῦ ἐκ Περιχωρίου Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις ἦν ἀκμάσας ἐπὶ τοῦ Γερασιμου, τοῦ καὶ αὐτοῦ Κωνσταντινουπόλεως, τῶν ἐν Μέσῳ Ἐύξει (sic), πεμπομένη πρὸς τὸν σοφὸν Ἀρσένιον Λύβιον] (1).

Καὶ τὰ μετὰ τοῦ Κύρ Ἡσαΐου παρὰ τῆς ὑμετέρας λογιότητος πεμφθέντα μοι γράμματα, ἐν τῇ αὐτῇ ἡ (2) ἀγάπη τε καὶ θυμιδία ἀνέγκων, καὶ σοῦ τὸ σπουδαῖον ἐπὶ καλὰ (3) τεθαύμακα καὶ δὴ καὶ πάντα κάλον κινεῖς, τὸ τοῦ λόγου, ὥστε γενέσθαι καὶ τοῖς ἀπόροις πόρον τινὰ τοῦ βίου (4) τοῦτο πᾶν ἐπαινετὸν καὶ Θεῷ φίλον, καὶ γε μυρίων ἀναρρήσεων

(1) Ταῦτα ἐν τῷ περιθωρίῳ φέρεται δι' ἄλλης χειρὸς γεγραμμένα. Τὸν χρόνον δὲ τῆς ἐπιστολῆς ἀδηλον ὄντα, ῥᾶν ἐξευρεῖν παραθεμένους τὴν προηγουμένην τοῦ Ἀρσενίου ἐπιστολὴν πρὸς ταύτην, ἣν ὁ Βασίλειος ἀμοιβόμενος ἔγραφεν.

(2) Γρ. ἡ.

(3) Γρ. ἐπὶ πολὺ.

(4) Τὴν ἐξ ἀπορίας τῶν διδασκόντων καὶ διδασκομένων ταλαιπωρίαν οὐ μόνον ἐκ τῆς ἀνωτέρω τοῦ Ἀρσενίου ἐπιστολῆς, καὶ ἐκ ταύτης τοῦ Βασιλείου γινώσκωμεν, ἀλλὰ καὶ δι' ἑτέρας μαθητοῦ τινος πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει προστάτην αὐτοῦ ἐπιστέλλοντος, ἧς ἀποσπῶμεν τὰ ἐξῆς ὡς περίεργα — «Γινώσχετε ὅτι ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Χατζῆ ἄλλο δὲν μοῦ δίδουν, πᾶρες τὸ «διωρισμένον τῆς καθ' ἑβδομάδος τὸ ψωμί καὶ λάδι ὁποῦ καίω εἰς τὴν σπουδῆν μου τὴν νύκτα. Χαριζόμενοι τῆς μακαριότητός σου δείχνουν πολλὴν ἀγάπην καὶ προθυμίαν εἰς τοῦ λόγου μου· μά, ἂν αὐτοὶ ὑστεροῦνται, πῶς

πρόξενον· ἐγὼ δὲ τὰ πρὸς τὸν ἡγεμόνα καὶ τοὺς ὑπ' αὐτόν, ἅπερ ὡς ἀναγκαῖα ἀπαιτεῖς γράμματα, ἐκὼν εἶναι ἀναβάλλομαι πολλῶν ἕνεκα, καὶ ὅτι οὐκ ἐθέλω πολλῶν κατὰ ταῦτόν, καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς διολλεῖν ⁽⁵⁾ ταῖς θύραις, τὸν τῶν πολλῶν φθόνον διωθόμενος, ἄλλως τε καὶ πρὸς ἀπέπομπα πρότερον διὰ σοῦ τῷ φιλανθρώπῳ καὶ εὐτυχεστάτῳ βουφειτῷ, οὐδεμίαν παρ' αὐτῶν ἐδεξάμην ἀπάντησιν, οὔτε μὴν προσαγόρευσιν, εἰ ὅλως ἐπεικῶς διήλθον τὰ παρ' ἐμοῦ· καὶ γὰρ εἰκὸς ἦν παρ' αὐτῶν ἐκείνων ἐλθεῖν γράμματα, πρὸς οὓς καὶ ἡ ἀξίωσις, καὶ τότε εἴχομεν πιστεύειν καὶ τοῖς παρὰ τῶν ἄλλων· νῦν δέ, ἐκείνων σιγόντων, τίνα πίστιν δοτέον ταῖς φήμαις; διὸ ἵνα μὴ περιττός τις καὶ μάταιος δοκῶ τοῖς τὰ ἀλλότρια ταλαντεύουσι, τῇ τῶν καθηγητῶν μου αὐταρκείᾳ καὶ ἐνδείᾳ εἰλόμην, ἕως ἂν ἡ τὰ πάντα καλῶς διοικοῦσα πρόνοια παρακαλέσῃ καὶ ἐμέ, καὶ τοὺς περὶ ἐμέ οἷς οἶδε κρίμασιν. Ἐπέστειλά σοι πρότερον καὶ τὰ πρὸς ἀπάντησιν ἀνήκοντα τῆς πρώτης σου ἐπιστολῆς, ἥτις περιεῖχε τὰ προβλήματα ταῦτα — αὐτίνα δηλαδὴ τῶν μαθημάτων παραδοτέα σοί, καὶ τίνα ἐμοί, καὶ ποῖος ἔσται ὁ τεχνολόγος· ὅτι αὐτὸς ἀηδῶς ἔχεις ἐπὶ τοῦτο, καὶ ὅτι δεινότατον εἶναι ἐν ἀδελφοῖς τὸν μὲν λέγειν οὕτως ἐγὼ θέλω, τὸν δὲ οὐχ οὕτως — ὥστε μὲ ἐκ τούτων τῶν σῶν, τί ἕτερον, ἢ δεσποτεῖαν ἐκδέχεσθαι, καὶ διχογνωμίαν, καὶ, καθ' Ὅμηρον φάναι, πολυκοιρανίην, ἥτις οὐκ ἀγαθὸν ἐκείνῳ γνωμοδοτεῖται; ἀνθ' οὗτου γε διὰ ~~πολλὰ αἴτια~~ ^{αὐτὰ ταῦτα}, καὶ ὅτι οὐχ οὕτως ἀναγκαῖα ἐτέρου καθηγητοῦ παρουσία, ἐπεὶ δὲ οἱ μαθητιῶντες οὕτως εἰσὶν ἱκανοὶ πρὸς πολλὰ καὶ μείζω τῶν μαθημάτων, ἀλλ' ἢ μόνου τεχνολόγου χρῆζουσι ⁽⁶⁾ δι' ἀναψυχὴν καὶ

«δύνανται νὰ κυβερνήσουν ἐμένα; Διὰ τούτην τὴν στενοχωρίαν ὁποῦ περνῶ ἄμῃς ὁ Θεὸς τὴν γινώσκει. Ἡξεύρετε ἢ μακαριότης σας ἀνίσως καὶ μὲ μοναχὸν ψομὶ δύναται νὰ ζήσῃ τινάς, καὶ μάλιστα ὁποῦ τὰ γράμματα εἶναι μελαγχολικά, καὶ μετὰ τὴν σπουδὴν, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, πρέπει ὁ σπουδαῖος νὰ ἔχῃ ὄχι μόνον τὰ ἀναγκαῖα, ἀλλ' ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὰ περισσὰ διὰ νὰ παρηγορήσῃ καὶ νὰ δώσῃ ὀλίγην τῆς φύσεως ἄνεσιν. Ἐπειδὴ καὶ ὁποῦ ὑστεροῦμαι καὶ ἀπὸ αὐτὰ [τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα] βέβαια ἢ νὰ ἀσθενήσω, ἢ καὶ νὰ κτιχιάσω εἰς ὄλον τὸ ὑστερον· ἔπειτα μὲ λυπεῖ κατὰ πολλὰ καὶ τῶν ἀνθρώπων ἢ καταφρόνησις, ὅτι ὅλοι τὸ ἠξεύρουσι πῶς εἶμαι ἐδικός σου ἄνθρωπος, καὶ μέσα εἰς τὸ Σχολεῖον δὲν εἶναι ἄλλος δυστυχέστερος. Ὁ πλεον πτωχότερος τοῦ εὐρίσκοντα πολλοὶ ἢ ὀλίγοι παράδες, καὶ ἀγοράζει ὅ,τι συμβάλλει πρὸς παραμυθίαν τοῦ σώματος· ἐγὼ μόνος ὅταν ψωνίζουσι οἱ ἄλλοι, βλέπω ἀπὸ μακριὰ καὶ θλίβομαι. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μαθήματα πολλὴν ὑπομέμνω ζημίαν, ἐπειδὴ ἡ φύσις ὅταν στενοχωρεῖται εἰς τὰ μαθήματα ἀπὸ τὴν λύπην, σκοτίζεται καὶ ἐκεῖνος, καὶ ὅλως διόλου τὴν δυστυχίαν τοῦ συλλογίζεται» — [Ἐκ τοῦ χειρογρ. σ. 231].

(5) Γρ. διολλεῖν.

(6) Τὸ χωρίον ἔπαθεν ὑπὸ τῆς ἀντιγραφῆς. ἴσ. γραπτ. — Καὶ ὅτι οὐχ

τούτου ἐμὴν, διὰ τοῦτο τῆς προτέρας ἀπέστην βουλῆς, καὶ λχθόμενος εἰς νοῦν ὅπως οἱ πρὸ ἐμοῦ αἰοίδιμοι καὶ σοφώτατοι ἄνδρες τὸν βίον διήγον, οὐ κατὰ τὸ — θέλω, δηλαδὴ καὶ θέλεις — οὔτε μὴν — σοὶ ταῦτα ἔστω, κἄμοι δ' ἐκείνα, καὶ πρὸς ταῦτα ἐγὼ ἀηδῶς ἔχω — καὶ ἄλλα τὰ τῆς διαιρέσεως καὶ μάχης ῥήματα, ἀλλ' ἐν εἶχον τὰ πάντα, ἀλλήλων ἀντιλαμβανόμενοι, καὶ ἐφ' ἐν σκοποῦντες τέλος· ταῦτα δὴ κατανοήσας, ἐκείνους ὑπόδειγμα στήσασθαι ἑμαυτῷ κέρικα, καὶ κρατήσας τινὰ τῶν παρ' ἐμοὶ μαθητευομένων, καὶ τοῦτον γνούς διὰ βίου ἔχοντα εὐπειθῶς τοῖς ἐμοῖς νεύμασι, καὶ τὸν δυνατὸν γυμνασθέντα τρόπον (?), βοηθὸν χρήσομαι, πρὸς ἅπερ βούλομαι, καὶ μετ' ἐμέ, ἣν Θεὸς θέλη τοῖς ἐμοῖς ἐπινεῦσαι πόνοις, παραλήψομαι. Καὶ ταῦτα οὐκ ἀπ' ἑμαυτοῦ θαρρῶν γράφω, ἀλλὰ πειθόμενος ταῖς τε ὑποθήκαις καὶ συμβουλαῖς τοῦ ἐμοῦ καθηγητοῦ καὶ γέροντος. (8). Καὶ ταῦτα εἰς τοσοῦτον σὺ δέ μοι ὑγιαίνοις εἰς τὸ ἐξῆς εὐθυμος, ἐν καλῷ βίῳ καὶ ἀπράγμονι, καὶ ἐμοὶ ἐπευχόμενος φέρειν μακροθύμως καὶ ξενιτείαν, καὶ πενίαν, καὶ ὄρφανίαν, καὶ ἀγνωμοσύνην τῶν πολλῶν, καὶ τέλος τὴν ἀκατάπαυστον λειτουργίαν ταύτην, τὴν οἶον διδασκαλικήν, καὶ μοι μετὰ τῆς αὐτῆς ἀγάπης θαρρῶντως ἐπίστελλε τὰ τῆς υγείας σου εὐαγγέλια· οὐ γὰρ ὅτι μὴ συνηκῆσαμεν ἀλλήλοις, ἥδη καὶ ἐμισήσαμεν, ἅπαγε! ἀλλὰ καὶ ἐφιλοῦμεν καὶ φιλοῦμεν καὶ ἐς αἰὶ φιλήσομεν.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Περίληψις

Περὶ ἑορτασίων ἡμερῶν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

*Πρὸς τοὺς κ. προϊσταμένους τῶν Γυμνασίων καὶ Ἑλληνικῶν
σχολείων.*

Μετὰ λύπης μανθάνομεν ἐκ παραπόνων γονέων, ὅτι τῶν δημοσίων παιδευτηρίων τινὰ ἀργοῦσιν ἐν ἡμέραις μὴ συμπεριλαμβανομέναις ἐν τῷ

οὕτως ἀναγκαία ἐτέρου καθηγητοῦ παρουσία, ἐπεὶ δὴ οἱ μαθητιῶντες εἰσὶν ἱκανοὶ πρὸς [τὰ] πολλὰ καὶ μείζω τῶν μαθημάτων, ἀλλ' ἢ μόνον τεχνολόγου χρήζουσι κτλ.

(7) Ἰσ. — καὶ [κατὰ] τὸν δυνατὸν γυμνασθέντα τρόπον.

(8) Τὰς ἐν μέσῳ λέξεις, ἅτε ἀσυναρτήτους καὶ σκοτεινάς, παρελείψαμεν.

περί εορτασίμων ημερῶν Β. Διατάγματι τῆς 26 Ἰουλίου 1856. Ἡ
ποιούτη κατάχρησις πρέπει νὰ ἐκλείψῃ καθάπαξ καὶ ἀπολύτως. Θέλομεν
δὲ μετὰ πάσης αὐστηρότητος ἐφαρμόσει τὰ τοῦ νόμου κατὰ παντός προ-
ϊσταμένου δημοσίου παιδευτηρίου, ὅστις ἤθελεν ὅπωςδῆποτε μνησθῆ ὡς
παραβάτης τοῦ εἰρημένου διατάγματος, ἀποστερῶν οὕτω τῆς διδασκα-
λίας τοὺς μαθητὰς ἐν ἡμέραις μὴ εορτασίμοις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἀπριλίου 1880.

Ὁ ὑπουργός

Ν. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Κ. Φρειδερίκος.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ.

Ἐπιτομὴ φυσικῆς ἱστορίας ἤτοι Ζωολογία, Βοτανική, Γεωλογία καὶ Ὀρυκτολογία πύξημένη καὶ διωρθωμένη ὑπὸ Δ. Ἡ. Κυριακοπούλου καθηγητοῦ τοῦ Γ' ἐν Ἀθήναις γυμνασίου. Ἐν Ἀθήναις 1880.

— Βίοι παράλληλοι **Πλουτάρχου** οἱ ἐν τοῖς γυμνασίοις διδασκόμενοι. Τεῦχος πρῶτον, Ἄγις καὶ Κλεομένης μετὰ σχολίων ὑπὸ Μ. Γκιόλια καθηγητοῦ. Ἐν Ἀθήναις, τυπογραφεῖον αἰ Παλαμῆδης», 1880. 4ον. Σελ. α—ς καὶ 1—108. Τιμᾶται ὑφ. 300 ἔσ.

— Ἀνθρωπολογίας ἤτοι σωματολογίας καὶ ψυχολογίας στοιχεῖα ὑπὸ Β. Ἀργυροπούλου. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, 1880. 4ον. Σελ. 238. Τιμᾶται φράγκων 5.

— Λατινικὴ ἐγκυκλοπαιδεῖα. — **Κικέρωνος** ὁ Α' καὶ Δ' κατὰ Κατιλίνα λόγος μετὰ σημειώσεων πρὸς χρῆσιν μαθητῶν γυμνασίων ὑπὸ Εὐαγ. Κ. Κοφινιώτου καθηγητοῦ. Τόμος τρίτος, τεῦχος α'. Ἀθήνησι, τυπογραφεῖον αἰ Παλαμῆδης». 1880.

— Πρὸς τὴν σεβ. Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων **ὑπόμνημα** τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐκκλησιαστικοῦ μουσικοῦ συλλόγου περὶ συστάσεως καὶ συντηρήσεως ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς σχολῆς. Ἐν Ἀθήναις 1880.

Ἐν τῷ προσεχεῖ φυλλαδίῳ καταχωρισθήσεται ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Δ. Πανταζῆ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Δήμιτσα ἐπίκρισιν τῶν Χαλδαϊκῶν του.

Ὅσοι τῶν κυρίων συνδρομητῶν τῆς ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΑΘΩΝ ἀλλάξωσι διαμονὴν, παρακαλοῦνται ν' ἀγγείλωσι τοῦτο ἐγγράφως πρὸς τὸν κ. Δ. Η. Κυριακόπουλον καθηγητὴν τοῦ Γ' ἐν Ἀθήναις γυμνασίου.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος διαστήματος ἱστορία τῆς Θεσσαλονίκης, δι' ἧς καὶ αἱ Βυζαντιναὶ πράξεις νὰ διευκρινισθῶσιν ὡς πρὶν ἠδύνατο, φαίνεται ἀπολεσθεῖσα, πρὸς μεγίστην λύπην. Διότι τὰ κατὰ τὴν Εὐρώπην ἔργα τοῦ Φωκᾶ εἶναι λίαν ἐστερημένα ἱστορικοῦ φωτός. Παραλείψαντες δ' ἡμεῖς τὸν ἅγιον Δημήτριον, οὗτινος τὴν μετὰ τῆς Εὐταξίας συμβίωσιν παραβάλλουσιν οἱ σοφοὶ τῆ τοῦ Νουμᾶ μετὰ τῆς Ἡγερίας συνουσίᾳ ⁽¹⁸⁾, διηγησόμεθα ἐφεξῆς τοὺς λοιποὺς κατὰ Θεσσαλονίκης Σλαυικοὺς πολέμους. (ἀκολουθεῖ).

Παρόραμα τῆς 2 σσμ. Σ. 75· πρόσθετος Σλύσσερον ἐν Εἰκονομ. αὐτοκράτ. σ, σ. 34 κ. ἐπόμε.

Ν. Α. ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ
ΛΟΓΙΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΤΟΥ ΙΗ' ΑΙΩΝΟΣ
ΠΕΡΙΕΛΘΟΥΣΑΙ ΕΙΣ ΧΕΙΡΑΣ
ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ

(Συνέχεια ἀριθ. 5, σελ. 74).

Ε'.

Ἀρσένιος Βασιλεῖω.

Τὴν ἡμετέραν ἐλλογιμότητα ἤδιστα κατασπάζομαι σὺν τῷ σωτηρίῳ ἀσπασμῷ.

Τὸ στενὸν τοῦ καιροῦ δὲν μὲ συγχωρεῖ νὰ περιττολογῶ, ἀλλὰ μόνον τὰ κατεπείγοντα γράφω σοι· πρῶτον μὲν ὅτι τὰ γράμματα, ὅπου σὰς ἔγραψα, δὲν τὰ ἐπέμψατε, δηλαδὴ τὸ πρὸς τὸν αὐθέντην, καὶ τὸν Ἰάκωβον Πάτριον Καπικιαχαγιά, καὶ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον τὸν ἐν Βλαχία διδάσκαλον ⁽¹⁾, ἠγανάκτησα δὲ καὶ ἀγανακτῶ κατὰ πολλὰ διὰ τὴν βραδύτητα τῶν τοιούτων γραμμάτων, καὶ μὲ ὄλον τοῦτο ὅπου γνωρίζετε

(18) Ἀπαντᾷ καὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ὄρα Εὐνομία. Πίνδ. Ὀλυμ. 13, 6. (Diluc. T. I. Σ. 440) ὡς θεία προστάτις τῆς πολιτικῆς τῶν Κορινθίων Εὐταξίας μετὰ τῶν ἑαυτῆς ἀδελφῶν Δίκης καὶ Εἰρήνης αἰνουμένη. Ὁ ἅγιος ὁμως Δημήτριος οὐ μόνον τῶν σωμάτων καὶ τῶν ψυχῶν αὐτόπτης, ὡς ἄλλος Ἀπόλλων, ἱατρός καὶ μάντις ἦτο διὰ τοὺς Θεσσαλονικεῖς, ἀλλὰ γῆς τε καὶ θαλάσσης καὶ ἀνέμων καὶ ὑετῶν κύριος. (Εὐσταθ. πονημ. Σ. 180, 20—30· Σ. 181, 50—60 ἐπόμε.) τὰ τῶν ὠρῶν μυστήρια πρὸς τινὰ καὶ ἄλλα ἐν τούτῳ τῷ ἁγίῳ διεσώθησαν καὶ ἐξηκολούθησαν ἐκ τῆς ἀρχαίας θρησκείας.

(1) Περὶ ἀμφοτέρων τούτων βλέπε προηγουμένην ἐπιστολὴν [Σσμ. 4. 8].

ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα, καὶ ἐμπορούσατε παντοίῳ τρόπῳ δι' ἑτέρου τρόπου
 νὰ ἔλθουν χωρὶς ἀναβολῆς συντομώτερα εἰς χεῖράς μου· ὅθεν, εἰ μὲν καὶ
 δὲν τὰ ἐστείλατε, τί ἄλλο, παρὰ νὰ σᾶς παρακινήσω πάλιν νὰ πεμφθοῦν
 τὸ συντομώτερον; Ἐγὼ πρὸς τὸν Ἰάκωβον δὲν ἐπῆγα παντάπασι μὴν
 ἔχοντας τὸ γράμμα, ὡσὰν ὁποῦ εἶναι ἀνάρμοστον χωρὶς γράμματός σου
 νὰ κινήσω τοιοῦτον λόγον. Ὁ παπᾶ Ἡσαΐας καθὼς μὲ εἶπε, καὶ ἄλλοι (2),
 εἶναι πρόθυμος ὁ Ἰάκωβος εἰς σύστασιν τοῦ πράγματος. Εἰς τὸ ρουφέτι
 τῶν γουναράδων, χάριτι Θεοῦ καὶ δι' εὐχῶν τῶν ἀοιδίμων ἡμῶν διδα-
 σκάλων, ἔγεινεν οἰκονομία ἱκανή, δηλαδὴ νὰ πέμπωνται ἐκ μέρους τοῦ
 ρουφετίου κατ' ἔτος γρόσια διακόσια πενήκοντα· πάσχω δέ, ἦν Θεὸς
 διδῶ, νὰ συμπληρωθοῦν τριακόσια, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας θέλουν γένη
 καὶ γράμματα συγγελλιῶδη Πατριαρχικὰ εἰς σύστασιν μονιμωτέραν τοῦ
 πράγματος, καὶ πολυχρόνιον· ἐγὼ ὅμως τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ὁποῦ σᾶς
 γράφω, τὴν παρὰ τοῦ ρουφετίου, δὲν τὴν ἐφανέρωσα εἰς οὐδένα, ἕως οὐ
 νὰ γείνουν τὰ γράμματα, ὑποπτευόμενος τὸν φθόνον καὶ τὴν ἐπιβουλήν
 τῶν ἐνταῦθα σπουδαίων. Πρόσεχε δὲ καὶ ἡ λογιότης σου νὰ μὴν τὴν φα-
 νερώσης εἰς κἀνένα Πάτριον, οὔτε λαϊκόν, οὔτε ἱερωμένον, οὔτε αὐτῷ τῷ
 ἡγουμένῳ καὶ παπᾶ Ἡσαΐα μὴ εἴπῃς τί, οὔτε νῦν, οὔτε εἰς τὸ ἐξῆς, ἐ-
 πειδὴ γνωρίζεις καὶ ἡ λογιότης σου, ὅτι δὲν συμβάλλει παντάπασι, διὰ
 πολλὰ αἷτια, νὰ γνωρισθῇ ἡ ὑπόθεσις αὕτη εἰς τοὺς Πατρίους. Προσέτι

καθὼς ἐστὼ ἀνεκφόρος ὁ λόγος, ἕως οὐ νὰ ἐλθῶν· τα α-
 σπρα εἰς Πάτριον κατὰ τὸ ἐπίδος ἔτος· εὐχῶν ὅμως δεῖται ἡ τελείωσις
 τούτου τοῦ ἔργου, διὰ νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ὑπὸ τινος κακεντρεχοῦς. Τοῦ
 παπᾶ Κύρ Ἡσαΐα τὸ στόμα εἶναι περιττολόγον, καὶ διὰ τοῦτο πρόσεχε
 τῷ ἀνδρὶ. Ἡμεῖς πρέπει ὁ, τι βοήθεια γείνη εἰς τὸ Σχολεῖον νὰ κατορ-
 θωθῇ ἰδίως ἐξ ἡμῶν τῶν τῆς Σχολῆς, καὶ οὐχὶ ἐκ τινος τῶν τῆς Μονῆς,
 διὰ νὰ μὴν ἔχουν εἰς τὸ ἐξῆς λαβὴν, καιροῦ καλοῦντος, οἱ τῆς Μονῆς
 πατέρες καὶ σφετερίσουν τί τῶν προσόδων τῆς Σχολῆς. Ἄν γείνη καὶ ἐκ
 τοῦ αὐθεντοῦς κἀμμία ἄλλη βοήθεια, εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλει ὀπωσοῦν
 διαιωῖσιν τὸ Σχολεῖον μετὰ πληθυσμοῦ μαθητῶν. Μὴν ἀμελήσης διὰ
 τὰ γράμματα, διότι εἶναι χρεῖα νὰ ἐκαρτερῶ ἕως νὰ ἔλθουν, καὶ κατα-
 τρίβεται καιρὸς καὶ ἐξοδα πολλά. Ὁ Κύρ Γερμανὸς ὁ Κύπριος (3) μὲ ἔ-
 γραψε περὶ τινος ὑποθέσεως· παρακαλῶ ὅμως ἀποκριθῆντι ὡς ἐκ μέρους μου
 τῇ αὐτοῦ λογιότητι, τόσον μόνον, ὅτι μάρτυς ὁ Κύριος ὅτι ἀπὸ ὅσα ὑ-
 ποπτεύεται κατ' ἐμοῦ, οὔτε εἶδῃσιν ἔχω, οὔτε ὄλως κἀμμίαν ἐνθύμησιν
 τούτων, οὔτε βιβλίον ἔλαβα ἐκ τῶν αὐτοῦ· ἕνα Βουλγαριαν ἔχω, καὶ ἐ-

(2) Ἐδὲι εἶπεῖν «ὁ παπᾶ Ἡσαΐας καὶ ἄλλοι καθὼς μὲ εἶπον».

(3) Ὁ Κύπριος οὗτος Γερμανὸς πιθανῶς ἦν ὁ ὑπ' ἄλλων Κρητικῶς λεγόμενος, καὶ ἐπὶ πολυγλωττίᾳ φημιζόμενος [Σάθ. Αὐτ. σ. 603].

κεινον τον ηγορασα εικοσι χρονους τωρα ενταυθα διατριβων, απο τον προ
ολιγου εξορισθεντα Σεβρων, αγαλα ερχομενος εγω συν θεω αυτου, θελω
πληροφορησει τον Κυρ Γερμανον εντελεστερον, δια να ελευθερωθῃ των α-
νυπαρκτων υπονοιων. Ουχι ετερον, ο δε τριήμερος εκ νεκρων αναστας
Σωτηρ ημων Χριστος να μας αξιωση μετ' ολιγον να απολασωμεν αλλη-
λων ευφραινομενοι πνευματικωτερον. Τους ειδοντας με μαθητας ασπασον
ως παρ' εμου δεοντως. Ανισως και ειχα γραφει ιδιως εγραφα και εις τον
παπα Κυρ Διονυσιον, και Χατση Αλεξανδρον, καθως απαιτει το καθη-
κον μην εχοντας δε, ας αρκεσθουν εις τους ασπασμους τους εμμετους,
και οταν ανταμωθωμεν θελομεν ομιλησει πληρεστερον. Και αυθις ερ-
ρωσθαι καθ' εκατερα.

Απο Κωνσταντινουπολεως αφμε. Ματου η.

Ο σος Αρσενιος.

Εις Πατμον.

ς'.

Βασίλειος Αρσενίω.

[Επιστολή του σοφωτάτου Βασιλείου, του εν Πατμω σχολαρχούτου,
του εκ Περιχωρίου Κωνσταντινουπόλεως, οστις ην ακμασας επι του
Γερασμου, του και αυτου Κωνσταντινουπολιτου, των εν Μεσω Ξιλου
(sic), πεμπομένη προς τον σοφον Αρσενιον Λύβιον] (1).

Και τα μετα του Κυρ Ησαίου παρα της υμετερας λογιότητος πεμ-
φθεντα μοι γραμματα, εν τη αυτη η (2) αγαπη τε και θυμιδια ανεγων,
και σου το σπουδαιον επι καλα (3) τεθαυμακα και δη και παντα κалον
κινεις, το του λογου, ωστε γενεσθαι και τοις απροις πορον τινα του
βιου (4). τουτο πανυ επαινετον και Θεω φιλον, και γε μυριων αναρρησεων

(1) Ταυτα εν τω περιθωριω φερεται δι' αλλης χειρδς γεγραμμενα. Τον
χρονον δε της επιστολης αδηλον οντα, ρχον εξευρειν παραθεμενους την προη-
γουμένην του Αρσενιου επιστολην προς ταυτην, ην ο Βασίλειος αμοιβόμενος
εγραφεν.

(2) Γρ. η.

(3) Γρ. επι πολυ.

(4) Την εξ απορίας των διδασκόντων και διδασκομένων ταλαιπωριαν ου μόνον
εκ της ανωτερω του Αρσενιου επιστολης, και εκ ταυτης του Βασιλείου
γινώσκομεν, αλλά και δι' ετερας μαθητου τινος προς τον εν Κωνσταντινου-
πολει προστάτην αυτου επιστέλλοντος, ης αποσπῶμεν τα εξης ως περιεργα
— «Γινώσχετε δι' απο το σπιτι του Χατζη άλλο δεν μου δίδουν, πάρεξ το
«διωρισμένον της καθ' εβδομάδος το ψωμι και λάδι οπου καιω εις την σπου-
«δην μου την νύκτα. Χαριζόμενοι της μακαριότητος σου δείχουν πολλήν α-
«γάπην και προθυμίαν εις του λογου μου· μά, αν αυτοι υστεροῦνται, πως

πρόξενον· ἐγὼ δὲ τὰ πρὸς τὸν ἡγεμόνα καὶ τοὺς ὑπ' αὐτόν, ἀπερ ὡς ἀναγκαῖα ἀπαιτεῖς γράμματα, ἐκὼν εἶναι ἀναβάλλομαι πολλῶν ἕνεκα, καὶ ὅτι οὐκ ἐθέλω πολλῶν κατὰ ταῦτόν, καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς διολλεῖν ⁽⁵⁾ ταῖς θύραις, τὸν τῶν πολλῶν φθόνον διωθούμενος, ἄλλως τε καὶ πρὸς ἀπέπομψα πρότερον διὰ σοῦ τῷ φιλανθρώπῳ καὶ εὐτυχεστάτῳ ρουφετίῳ, οὐδεμίαν παρ' αὐτῶν ἐδεξάμην ἀπάντησιν, οὔτε μὴν προσαγόρευσιν, εἰ ὅλως ἐπεικῶς διήλθον τὰ παρ' ἐμοῦ· καὶ γὰρ εἰκὸς ἦν παρ' αὐτῶν ἐκείνων ἐλθεῖν γράμματα, πρὸς οὓς καὶ ἡ ἀξίωσις, καὶ τότε εἶχομεν πιστεῦειν καὶ τοῖς παρὰ τῶν ἄλλων· νῦν δέ, ἐκείνων σιγόντων, τίνα πίστιν δοτέον ταῖς φήμας; διὸ ἵνα μὴ περιττός τις καὶ μάταιος δοκῶ τοῖς τὰ ἀλλότρια ταλαντεύουσι, τῇ τῶν καθηγητῶν μου αὐταρκείᾳ καὶ ἐνδείᾳ εἰλόμην, ἕως ἂν ἡ τὰ πάντα καλῶς διοικοῦσα πρόνοια παρακαλέσῃ καὶ ἐμέ, καὶ τοὺς περὶ ἐμὲ οἷς οἶδε κρίμασιν. Ἐπέστειλά σοι πρότερον καὶ τὰ πρὸς ἀπάντησιν ἀνήκοντα τῆς πρώτης σου ἐπιστολῆς, ἣτις περιεῖχε τὰ προβλήματα ταῦτα — «τίνα δηλαδὴ τῶν μαθημάτων παραδοτέα σοί, καὶ τίνα ἐμοί, καὶ ποῖος ἔσται ὁ τεχνολόγος; ὅτι αὐτὸς ἀηδῶς ἔχεις ἐπὶ τοῦτο, καὶ ὅτι δεινότατον εἶναι ἐν ἀδελφοῖς τὸν μὲν λέγειν οὕτως ἐγὼ θέλω, τὸν δὲ οὐχ οὕτως» — ὥστε μὲ ἐκ τούτων τῶν σῶν, τί ἕτερον, ἢ δεσποτεῖαν ἐκδέχσθαι, καὶ διχογνωμίαν, καὶ, καθ' Ὁμηρον φάναι, πολυκοιρανίην, ἣτις οὐκ ἀγαθὸν ἐκείνῳ γένομοδοτεῖται; ἀνθ' ὅτου γε διὰ αὐτὰ ταῦτα, καὶ ὅτι οὐχ οὕτως ἀναγκαῖα ἑτέρου καθηγητοῦ παρουσία, ἐπεὶ δὲ οἱ μαθητιῶντες οὕτως εἰσὶν ἱκανοὶ πρὸς πολλὰ καὶ μείζω τῶν μαθημάτων, ἀλλ' ἢ μόνου τεχνολόγου χρῆζουσι ⁽⁶⁾ δι' ἀναψυχὴν καὶ

«δύνανται νὰ κυβερνήσουν ἐμένα; Διὰ τούτην τὴν στενοχωρίαν ὁποῦ περνῶ μόνος ὁ Θεὸς τὴν γινώσκει. Ἡξεύρετε ἡ μακαριότης σας ἀνίσως καὶ μὲ μὴ ναχὸν ψωμὶ δύναται νὰ ζήσῃ τινάς, καὶ μάλιστα ὁποῦ τὰ γράμματα εἶναι μελαγχολικά, καὶ μετὰ τὴν σπουδὴν, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, πρέπει ὁ σπουδαῖος νὰ ἔχη ὄχι μόνον τὰ ἀναγκαῖα, ἀλλ' ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὰ περισσὰ διὰ νὰ παρηγορήσῃ καὶ νὰ δώσῃ ὀλίγην τῆς φύσεως ἄνεσιν. Ἐπειδὴ καὶ ὁποῦ ὑστεροῦμαι καὶ ἀπὸ αὐτὰ [τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα] βέβαια ἢ νὰ ἀσθενήσω, ἢ καὶ νὰ κτικιάσω εἰς ὅλον τὸ ὑστερον· ἔπειτα μὲ λυπεῖ κατὰ πολλὰ καὶ τῶν ἀνθρώπων ἡ καταφρόνησις, ὅτι ὅλοι τὸ ἡξεύρουν πῶς εἶμαι ἑδικός σου ἄνθρωπος, καὶ μέσα εἰς τὸ Σχολεῖον δὲν εἶναι ἄλλος δυστυχέστερος. Ὁ πλέον πτωχότερος τοῦ εὐρίσκονται πολλοὶ ἢ ὀλίγοι παράδες, καὶ ἀγοράζει ὅτι συμβάλλει πρὸς παραμυθίαν τοῦ σώματος· ἐγὼ μόνος ὅταν ψωνίζουσι οἱ ἄλλοι, βλέπω ἀπὸ μακριᾶ καὶ θλίβομαι. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μαθήματα πολλὴν ὑπομείνω ζημίαν, ἐπειδὴ ἡ φύσις ὅταν στενοχωρεῖται εἰς τὰ μαθήματα ἀπὸ τὴν λύπην, σκοτίζεται καὶ ἐκεῖνος, καὶ ὅλως διόλου τὴν δυστυχίαν του συλλογίζεται» — [Ἐκ τοῦ χειρογρ. σ. 231].

(5) Γρ. διοχλεῖν.

(6) Τὸ χωρίον ἔπαθεν ὑπὸ τῆς ἀντιγραφῆς. Ἰσ. γραπτ. — Καὶ ὅτι οὐχ

τούτου ἐμὴν, διὰ τοι τούτο τῆς προτέρας ἀπέστην βουλῆς, καὶ λαθόμενος εἰς νοῦν ὅπως οἱ πρὸ ἐμοῦ αἰοίδιμοι καὶ σοφώτατοι ἄνδρες τὸν βίον διήγον, οὐ κατὰ τὸ — θέλω, δηλαδή καὶ θέλεις — οὔτε μὴν — σοὶ ταῦτα ἔστω, κάμοι δ' ἐκεῖνα, καὶ πρὸς ταῦτα ἐγὼ ἀηδῶς ἔχω — καὶ ἄλλα τὰ τῆς διαιρέσεως καὶ μάχης ῥήματα, ἀλλ' ἐν εἶχον τὰ πάντα, ἀλλήλων ἀντιλαμβανόμενοι, καὶ ἐφ' ἐν σκοποῦντες τέλος· ταῦτα δὴ κατανοήσας, ἐκείνους ὑπόδειγμα στήσασθαι ἑμαυτῷ κέκρικα, καὶ κρατήσας τινὰ τῶν παρ' ἐμοὶ μαθητευομένων, καὶ τοῦτον γόνος διὰ βίου ἔχοντα εὐπειθῶς τοῖς ἐμοῖς νεύμασι, καὶ τὸν δυνατὸν γυμνασθέντα τρόπον (7), βοηθὸν χρήσομαι, πρὸς ἅπερ βούλομαι, καὶ μετ' ἐμέ, ἦν θεὸς θέλῃ τοῖς ἐμοῖς ἐπινεῦσαι πόνοις, παραλήψομαι. Καὶ ταῦτα οὐκ ἀπ' ἑαυτοῦ θαρρῶν γράφω, ἀλλὰ πειθόμενος ταῖς τε ὑποθήκαις καὶ συμβουλαῖς τοῦ ἐμοῦ καθηγητοῦ καὶ γέροντος (8). Καὶ ταῦτα εἰς τοσοῦτον· σὺ δέ μοι ὑγιαίνοις εἰς τὸ ἐξῆς εὐθυμος, ἐν καλῷ βίῳ καὶ ἀπράγμονι, καὶ ἐμοὶ ἐπευχόμενος φέρειν μακροθύμως κατ' ξενιτείαν, καὶ πενίαν, καὶ ὄρφανίαν, καὶ ἀγνωμοσύνην τῶν πολλῶν, καὶ τέλος τὴν ἀκατάπαυστον λειτουργίαν ταύτην, τὴν οἷον διδασκαλικήν, καὶ μοι μετὰ τῆς αὐτῆς ἀγάπης θαρρῶντως ἐπίστελλε τὰ τῆς ὑγείας σου εὐαγγέλια· οὐ γὰρ ὅτι μὴ συνηκίσασαμεν ἀλλήλοις, ἤδη καὶ ἐμισήσαμεν, ἀπαγε! ἀλλὰ καὶ ἐφιλοῦμεν καὶ φιλοῦμεν καὶ ἐς αἰεὶ φιλήσομεν.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Περίληψις

Περὶ ἐορτασμάτων ἡμερῶν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

*Πρὸς τοὺς κ. προϊσταμένους τῶν Γυμνασίων καὶ Ἑλληνικῶν
σχολείων.*

Μετὰ λύπης μανθάνομεν ἐκ παραπόνων γονέων, ὅτι τῶν δημοσίων παιδευτηρίων τινὰ ἀργοῦσιν ἐν ἡμέραις μὴ συμπεριλαμβανομέναις ἐν τῷ

οὕτως ἀναγκαῖα ἐτέρου καθηγητοῦ παρουσία, ἐπεὶ δὴ οἱ μαθητιῶντες εἰσὶν ἱκανοὶ πρὸς [τὰ] πολλὰ καὶ μείζω τῶν μαθημάτων, ἀλλ' ἢ μόνον τεχνολόγου χρήζουσι κτλ.

(7) Ἰσ. — καὶ [κατὰ] τὸν δυνατὸν γυμνασθέντα τρόπον.

(8) Τὰς ἐν μέσῳ λέξεις, ἅτε ἀσυναρτήτους καὶ σκοτεινάς, παρελείψαμεν.

57A

περί έορτασίμων ημερών Β. Δικτάγματι τής 26 'Ιουλίου 1856. 'Η
τοιούτη κατάχρησις πρέπει να έκλείψη καθάπαξ και απόλυτως. Θέλομεν
δὲ μετὰ πάσης αυστηρότητος εφαρμόσει τὰ του νόμου κατά παντός προ-
ϊσταμένου δημοσίου παιδευτηρίου, όστις ήθελεν όπωσδήποτε μνηυθή ώς
παραβάτης του ειρημένου διατάγματος, άποστερών ούτω τής διδασκα-
λίας τους μαθητάς έν ημέραις μή έορτασίμοις.

'Εν 'Αθήναις τή 25 'Απριλίου 1880.

Ο ύπουργός

N. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

K. Φρειδερίκος.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ.

'Επιτομή φυσικής ιστορίας ήτοι Ζωολογία, Βοτα-
νική, Γεωλογία και Όρυκτολογία πύξημένη και διωρθω-
μένη υπό Δ. 'Η. Κυριακοπούλου καθηγητού του Γ' έν 'Αθήναις γυμνα-
σίου. 'Εν 'Αθήναις 1880.

— Βίος παράλληλοι Πλουτάρχου οί έν τοις γυμνασίοις
διδασκόμενοι. Τεύχος πρώτον, Άγίς και Κλεομένης μετά σχο-
λίων υπό Μ. Γκιόλια καθηγητού. 'Εν 'Αθήναις, τυπογραφείον εδ Πα-
λαμήδης, 1000. τόν. 200.

— Άνθρωπολογίας ήτοι σωματολογίας και ψυχο-
λογίας στοιχεία υπό Β. Άργυροπούλου. 'Εν 'Αλεξανδρεία, 1880.
4ον. Σελ. 238. Τιμάται φράγκων 5.

— Λατινική έγκυκλοπαιδεία. — Κικέρωνος ό Α' και Δ'
κατά Κατιλίνα λόγος μετά σημειώσεων προς χρήσιν μαθητών
γυμνασίων υπό Βύαγ. Κ. Κοφινιώτου καθηγητού. Τόμος τρίτος, τεύχος
α. 'Αθήνησι, τυπογραφείον εδ Παλαμήδης. 1880.

— Πρός την σεβ. Βουλήν των Έλλήνων υπόμνημα του έν 'Α-
θήναις εκκλησιαστικού μουσικού συλλόγου περι συστάσεως
και συντηρήσεως εκκλησιαστικής μουσικής σχολής. 'Εν 'Αθήναις 1880.

'Εν τῷ προσεχει φυλλαδίῳ καταχωρισθήσεται ή απάντησις του κ.
Α. Πανταζή εις την υπό του κ. Δήμιτσα επίκρισιν των Χαλδαϊκῶν του.

'Όσοι των κυρίων συνδρομητών τής ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ
ΦΙΛΟΜΑΘΩΝ αλλάξωσι διαμονήν, παρακαλούνται ν' άγ-
γείλωσι τουτο έγγραφως προς τον κ. Α. Η. Κυριακό-
πουλον καθηγητήν του Γ' έν 'Αθήναις γυμνασίου.

ΑΘΗΝΗΣΙ. ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ 'Ο ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ.

Ποσειδών

